

Конвенција бр. 183 Конвенција за ревизија на Конвенцијата за заштита на мајчинството (ревидирана), 2000 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата осумдесет и осма седница на 30 мај 2000 година, и

Констатирајќи ја потребата за ревидирање на Конвенцијата за заштита на мајчинството (ревидирана), 1952 г., и Препораката за заштита на мајчинството, 1952 г., за целите на натамошното унапредување на еднаквоста на сите жени во работната сила, како и на здравјето и безбедноста на мајката и детето, и за целите на признавањето на разновидноста во економскиот и социјалниот развој на членките, како и разновидноста на претпријатијата, и за целите на развојот на заштитата на мајчинството во националното право и практика, и

Констатирајќи ги одредбите на Универзалната декларација за човекови права (1948), Конвенцијата на Обединетите нации за елиминација на сите облици на дискриминација врз жените (1979), Конвенцијата на Обединетите нации за правата на детето (1989), Пекиншката декларација и платформа за акција (1995), Декларацијата на Обединетите нации за еднакви можности и третман на жените работници (1975), Декларацијата на Меѓународната организација за труд за основните принципи и права на работа и дополнителните активности во врска со неа (1998), како и меѓународните конвенции и препораки за трудот што имаат цел осигурување еднакви можности и третман за мажите и жените работници, особено Конвенцијата за работници со семејни обврски, 1981 г., и

Земајќи ги предвид околностите на жените работници и потребата за обезбедување заштита на бременоста, што претставува заедничка одговорност на владата и општеството, и

Одлучувајќи се за донесување определени предлози во однос на ревизијата на Конвенцијата и Препораката за заштита на мајчинството (ревидирана), 1952 г., што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна конвенција;

на петнаесетти јуни двеилјадита година, ја донесува следнава Конвенција, што може да се наведува како Конвенција за заштита на мајчинството, 2000 г.

ОПФАТ

Член 1

За целите на оваа Конвенција, поимот *жена* се применува на секое женско лице без каква било дискриминација, а поимот *дете* се применува на секое дете без каква било дискриминација.

Член 2

1. Оваа Конвенција се применува за сите вработени жени, вклучувајќи ги оние во нетипичните облици на зависна работа.
2. Меѓутоа, членката што ја ратификува оваа Конвенција може, по консултации со засегнатите репрезентативните организации на работодавачите и работниците, целосно или делумно, да исклучи од опфатот на Конвенцијата ограничени категории работници кога примената на Конвенцијата за нив би предизвикала посебни проблеми од суштинска природа.
3. Секоја членка што ја користи можноста што е предвидена во претходниот став, во својот прв извештај за примената на Конвенцијата врз основа на член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот, посебно ги наведува сите категории работници што се исклучени на овој начин и причините за нивното исклучување. Во своите последователни извештаи, членката ги опишува преземените мерки за целите на постепено опфаќање на овие категории работници со одредбите на Конвенцијата.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 3

Секоја членка, по консултации со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, донесува соодветни мерки за осигурување дека бремените жени или доилките не се обврзани да вршат работа што надлежниот орган ја прогласил за штетна за здравјето на мајката или на детето, или кога е проценето дека постои значаен ризик за здравјето на мајката или на детето.

ПОРОДИЛНО ОТСУСТВО

Член 4

1. Врз основа на лекарско уверение или друга соодветна потврда, како што е утврдено со националното право и практика, во коешто се наведува планираниот датум на породувањето, жената за којашто се применува оваа Конвенција има право на породилно отсуство од најмалку 14 недели.
2. Времетраењето на отсуството што се спомнува во претходниот став се утврдува од секоја членка со изјава што се приложува кон нејзината ратификација на оваа Конвенција.
3. Секоја членка може дополнително да му достави на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот дополнителна изјава со која се продолжува времетраењето на породилното отсуство.
4. Земајќи ја предвид заштитата на здравјето на мајката и на детето, породилното отсуство вклучува период од шест недели задолжително отсуство по породувањето, освен ако не е поинаку договорено на национално ниво меѓу владата и репрезентативните организации на работодавачите и работниците.

5. Делот од породилното отсуство пред породувањето се продолжува за временскиот период што поминува од планираниот датум на породувањето до вистинскиот датум на породување, без скратување каков било задолжителен дел на отсуството што се користи по породувањето.

ОТСУСТВО ВО СЛУЧАЈ НА БОЛЕСТ ИЛИ КОМПЛИКАЦИИ

Член 5

Врз основа на лекарско уверение, отсуство се одобрува пред или по периодот на породилното отсуство во случај на болест, компликации или ризик од компликации што произлегуваат од бременоста или породувањето. Природата и максималното времетраење на таквото отсуство може да се утврдат во согласност со националното право и практика.

НАДОМЕСТОЦИ

Член 6

1. Се обезбедуваат парични надоместоци во согласност со националните закони и прописи, или на каков било друг начин што е во согласност со националната практика, на жените што се отсутни од работа врз основите што се наведени во членовите 4 и 5.

2. Износите на паричните надоместоци мора да бидат на ниво што осигурува дека жената може да се издржува себеси и своето дете во соодветни здравствени услови и соодветен животен стандард.

3. Ако, врз основа на националното право или практиката, паричните надоместоци што се исплаќаат во однос на отсуството што се спомнува во член 4 се засноваат врз претходната заработка, износот на таквите надоместоци не смее да биде помал од две третини на претходната заработка на жената или од износот на заработката што се зема предвид за целите на пресметката на надоместоците.

4. Ако, врз основа на националното право или практиката, се користат други методи за утврдување на паричните надоместоци што се исплаќаат во однос на отсуството што се спомнува во член 4, износот на таквите надоместоци мора да биде споредлив со износот што се добива во просек со примена на претходниот став.

5. Секоја членка осигурува дека условите за квалификување за паричните надоместоци може да се исполнат од големо мнозинство на жените за коишто се применува оваа Конвенција.

6. Ако некоја жена не ги исполнува условите за квалификување за парични надоместоци врз основа на националните закони и прописи, или на каков било друг начин што е во согласност со националната практика, таа има право на адекватни надоместоци од фондовите за социјална помош, под услов ако го исполнува пропишаниот материјален цензус за таквата помош.

7. Здравствената заштита ѝ се обезбедува на жената и на нејзиното дете во согласност со националните закони и прописи или на каков било друг начин што е во согласност со националната практика. Здравствената заштита се обезбедува за време на периодот пред породување, за време на породувањето и периодот по породување како болничко лекување, кога е тоа потребно.

8. За да се заштити положбата на жените на пазарот на трудот, надоместоците во однос на отсуството што се спомнуваат во членовите 4 и 5 се обезбедуваат преку задолжителното социјално осигурување или јавните фондови, или на начин што е утврден со националното право и практика. Работодавачот не е поединечно одговорен за директните трошоци на каков било паричен надоместок за жена што е вработена од него без неговата посебна согласност за тоа, освен:

(а) ако така е предвидено во националното право или практика на земјата-членка пред датумот на донесување на оваа Конвенција од страна на Меѓународната конференција на трудот; или

(б) ако така е дополнително договорено на национално ниво од страна на владата и репрезентативните организации на работодавачите и работниците.

Член 7

1. Се смета дека некоја членка што има недоволно развиена економија и систем за социјално осигурување постапува во согласност со член 6, ставови 3 и 4, ако паричните надоместоци се обезбедуваат во износ што не е понизок од износот што се плаќа во случај на болест или привремена попреченост во согласност со националните закони и прописи.

2. Секоја членка што ја користи можноста што е предвидена во претходниот став, во својот прв извештај за примената на Конвенцијата врз основа на член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот, ги образложува причините за тоа и го наведува износот на паричните надоместоци. Во своите следни извештаи, членката ги опишува преземените мерки за постепено зголемување на износот на надоместоците.

ЗАШТИТА НА ВРАБОТУВАЊЕТО И НЕДИСКРИМИНАЦИЈА

Член 8

1. Отпуштањето од работа жена во текот на нејзината бременост или отсуството што се спомнува во членовите 4 и 5, или во текот на временски период што следува по нејзиното враќање на работа, што треба да се пропише со националните закони или прописи, од страна на работодавачот се смета за незаконско, освен ако тоа е направено поради причини што не се поврзани со бременоста, раѓањето на детето и неговите последици или доењето. Товарот на докажувањето дека причините не се поврзани со бременоста, раѓањето на детето и неговите последици или доењето се поднесува од страна на работодавачот.

2. На жената ѝ се гарантира правото да се врати на своето претходно работно место или на соодветно работно место со иста плата по завршувањето на нејзиното породилно отсуство.

Член 9

1. Секоја членка донесува соодветни мерки за да осигури дека мајчинството не претставува извор на дискриминација во вработувањето, вклучувајќи го – без оглед на член 2, став 1 – пристапот до вработување.

2. Мерките што се спомнуваат во претходниот став вклучуваат забрана да се бара од жената што аплицирала за вработување да направи тест за бременост или да поднесе потврда дека

направила таков тест, освен кога тоа се бара со националните закони или прописи во однос на работа:

(а) што е забранета или ограничена за бремените жени или доилките врз основа на националните закони или прописи; или

(б) кога постои очигледна или значајна опасност за здравјето на жената и на детето.

МАЈКИ ДОИЛКИ

Член 10

1. На жената ѝ се обезбедува правото на една или повеќе паузи во текот на денот или на скратување на работното време за доење на своето дете.

2. Времето во коешто се дозволуваат паузите за доење или скратувањето на работното време, бројот и времетраењето на паузите за доење и постапките за скратување на работното време се утврдуваат со националното право и практика. Овие паузи или скратувањето на работното време се сметаат како редовно работно време и се плаќаат соодветно.

ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД

Член 11

Секоја членка периодично ја разгледува, во консултации со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, соодветноста на продолжувањето на отсуството што се спомнува во член 4 или зголемувањето на износот или процентот на паричните надоместоци што се спомнуваат во член 6.

СПРОВЕДУВАЊЕ

Член 12

Оваа Конвенција се спроведува преку закони или прописи, освен ако таа не се применува на други начини, како што се колективните договори, арбитражните или судските одлуки, или на кој било друг начин што е во согласност со националната практика.

(Завршни одредби)